

KUTSESTANDARD

KUTSENIMETUS

Kutsetase	Kutsenimetus	Nimetus kutsetunnistusel	EKR ¹ tase
I			
II			
III	Koolipsühholoog	Koolipsühholoog III	6
IV	Koolipsühholoog	Koolipsühholoog IV	7
V	Koolipsühholoog	Koolipsühholoog V	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 TÖÖVALDKONNAD JA AMETINIMETUSED

Koolipsühholoogid töötavad haridus- ja sotsiaalasutustes, tervishoiuteenuse osutaja juures ning erapraksises. Ametinimetuseks on koolipsühholoog.

A.2 TÖÖ EESMÄRK JA SISU LÜHIKIRJELDUS TASEMETI

Koolipsühholoogi töö eesmärgiks on haridusasutustes õppivate laste arengu toetamine koostöös lapsevanemate ja haridustöötajatega, kaasates vajadusel teiste erialade spetsialistide.

III kutsetase	III taseme koolipsühholoog hindab laste arengut mõjutavaid tegureid, kavandab ja viib läbi sekkumisi ning teeb vajadusel koostööd teiste erialade spetsialistidega
IV kutsetase	IV taseme koolipsühholoog hindab laste arengut mõjutavaid tegureid, kavandab ja viib läbi sekkumisi, töötab koostöövõrgustikus koos teiste erialade spetsialistidega. Viib läbi psühholoogiaalaseid koolitusi, osaleb erialastes uurimusprojektides, haridusasutuse arendustegevuses ning juhendab üliõpilasi ja madalama kutsetasemega koolipsühhologe.
V kutsetase	V taseme koolipsühholoog hindab laste arengut mõjutavaid tegureid, kavandab ja viib läbi sekkumisi, töötab koostöövõrgustikus koos teiste erialade spetsialistidega. Viib läbi psühholoogiaalaseid uurimustöid ning koolitusi, juhendab üliõpilasi ja madalama kutsetasemega koolipsühhologe, osaleb haridusasutuse arendustegevuses ning hariduspoliitika planeerimises.

A.3 TÖÖ OSAD JA TEGEVUSED

	Kutsetase		
	III	IV	V
1. Lapse arengut mõjutavate tegurite hindamine			
1.1 Testimine	x	x	x
1.2 Vaatlemine	x	x	x
1.3 Intervjueerimine	x	x	x
1.4 Hindamistulemuste analüüsimine, probleemi kontseptualiseerimine	x	x	x
2. Sekkumise läbiviimine			
2.1 Sekkumise kavandamine hindamistulemuste alusel	x	x	x
2.2 Nõustamine (sh. grupinõustamine)	x	x	x
2.3 Konsulteerimine	x	x	x
2.4 Sekkumistulemuste analüüsimine ja vajadusel sekkumisplaani korrigeerimine	x	x	x
3. Psühholoogiaalane koolitamine ja juhendamine			
3.1 Teemaatiliste loengute läbiviimine õpilastele	x	x	x
3.2 Koolituste läbiviimine haridusasutuse personalile ja lapsevanematele		x	x

¹ EKR- Eesti kvalifikatsiooniraamistik. Tasemekirjeldused vt Kutseadus lisa 1 ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

3.2 Üliõpilaste ja madalama kutsetasemega koolipsühholoogide juhendamine		X	X
	III	IV	V
4. Uurimuste läbiviimine			
4.1 Erialaste uurimuste kavandamine ja läbiviimine			X
4.2 Uurimustulemuste analüüsimine ja rakendamine			X
4.3 Uurimusprojektides osalemine		X	X
5. Lapse arengut takistavate probleemide ennetamine			
5.1 Osalemine haridusasutuse arengu planeerimises		X	X
5.2 Osalemine hariduspoliitika planeerimises ja hindamises			X
5.3 Avalikkuse teavitamine lapse arengut puudutavates küsimustes		X	X
5.4 Erialaste teadmiste pidev täiendamine	X	X	X
5.5 Koostöö lastevanemate ja teiste spetsialistidega	X	X	X

A.4 TÖÖVAHENDID

Koolipsühholoogi töövahenditeks on psühholoogilised hindamisvahendid (testid, küsimustikud jne.), erialased teatmeteosed ja käsiraamatud, hindamist ning sekkumist toetavad abivahendid (kunstitarbed, mänguasjad jms.), arvuti ja telefon.

A.5 TÖÖKESKKOND JA ERIPÄRA

Koolipsühholoogil on spetsiaalse sisustusega (pehme mööbel, laud, lukustatavad kapid jne.) eraldi tööruum.

Koolipsühholoogi tööaeg on paindlik ja jaguneb tööks klientidega, iseseisvaks tööks, koostööks teiste spetsialistidega ja enesetäiendamiseks. Töö toimub pingelises keskkonnas.

A.6 VÕIMED JA ISIKUOMADUSED

Koolipsühholoogi töös on olulisel kohal eneseväljendusoskus, usaldusväärsus, empaatilisus, tolerantsus, frustratsioonitaluvus, iseseisvus ja paindlikkus otsuste langetamisel ning loovus.

A.7 KUTSEALANE ETTEVALMISTUS

Koolipsühholoog valmistatakse ette ülikoolis, nõutav on psühholoogiaalase magistriõppe läbimine.

B-osa KUTSENÕUDED
B.1 KOMPETENTSID
1 Lapse arengut mõjutavate tegurite hindamine

III kutsetase	IV kutsetase	V kutsetase
1.1 Testimine		
1.1.1 Omab teadmisi psühholoogiliste testide aluseks olevatest teooriatest, läbiviimise meetodikast ja tulemuste interpreteerimise tehnikatest. 1.1.2 Oskab rakendada teste laste vaimsete võimete, isiksuse omaduste ja emotsionaalsete seisundite väljaselgitamiseks. 1.1.3 Oskab testide tulemusi interpreteerida ja üldistada, arvestades lapse arengu taset ja tingimusi. 1.1.4 Järgib eetilisi põhimõtteid nii testide läbiviimisel kui ka tagasiside andmisel		

1.2 Vaatlemine

- 1.2.1 Omab teadmisi vaatlemise meetoditest ja tehnikatest
 1.2.2 Oskab viia läbi vaatlust selgitamiseks lapse vastasmõju eakaaslaste, õpetajate ja lapsevanematega.
 1.2.3 Oskab vaatluste tulemusi interpreteerida arvestades lapse arengu taset ja tingimusi.
 1.2.4 Järgib eetilisi põhimõtteid nii vaatluse läbiviimisel kui ka tagasiside andmisel.

1.3 Intervjueerimine

- 1.3.1 Omab teadmisi intervjueerimise tehnikatest.
 1.3.2 Oskab luua ja hoida usaldusväärset kontakti lapse, lapsevanema ja/või koolipersonaliga.
 1.3.3 Oskab intervjueerimise tulemusi interpreteerida ja üldistada arvestades lapse arengu taset ja tingimusi.
 1.3.4 Järgib eetilisi põhimõtteid nii intervjueerimise läbiviimisel kui ka tagasiside andmisel.

1.4 Hindamistulemuste analüüsimine, probleemi kontseptualiseerimine

- 1.4.1 Oskab testide, vaatluste ja intervjuude käigus saadud andmeid omavahel seostada ja analüüsida.
 1.4.2 Oskab hindamistulemuste põhjal sõnastada sekkumist vajavad põhiprobleemid (õpiraskused, käitumis- ja emotsionaalsed probleemid) ja neid mõjutavad tegurid (võimed, oskused, motivatsioon, kasvukeskkond jms.).

2 Sekkumise läbiviimine

III kutsetase	IV kutsetase	V kutsetase
2.1 Sekkumise kavandamine hindamistulemuste alusel		
2.1.1 Omab teadmisi sekkumise teooriate ja tehnikate kohta. 2.1.2 Oskab koostada sekkumise plaani vastavalt hindamistulemustele, vajadusel kaasates õpetajaid, teisi spetsialiste, õpilasi ja lapsevanemaid. 2.1.3 Oskab kavandatud sekkumise plaani ellu viia, lähtudes sekkumise eetilistest printsiipidest.		
2.2 Nõustamine (sh. grupinõustamine)		
2.2.1 Omab teadmisi nõustamise teooriatest ja tehnikatest (aktiivne kuulamine, positiivne tagasiside, peegeldamine jms.) ja oskab neid rakendada. 2.2.2 Oskab luua ja hoida toetavat ja abistavat suhet lapse ja/või täiskasvanuga, mis on nõustamisprotsessi aluseks. 2.2.3 Oskab nõustamisprotsessi kaudu toetada lapse arengut ja toimetulekut. 2.2.4 Omab teadmisi grupi käitumisest ja dünaamikast ning oskab neid rakendada nõustamisprotsessis laste arengu ja toimetuleku toetamiseks. 2.2.5 Järgib eetilisi põhimõtteid nii individuaalse- kui grupinõustamise läbiviimisel kui ka tagasiside andmisel.		
2.3 Konsulteerimine		

2.3.1 Omab teadmisi erinevatest konsultatsioonimudelitest ning oskab neid sobivas olukorras rakendada.

2.3.2 Omab ja oskab edastada teadmisi lapse eakohase arengu, õppeprotsessi ja neid mõjutavate tegurite kohta.

2.3.3 Oskab luua võrdsusel põhinevat suhet konsulteeritavaga.

2.3.4 Konsulteerimisel lähtub eetilistest põhimõtetest ning oma eriala kompetentsuse piiridest.

2.4 Sekkumistulemuste analüüsimine ja vajadusel sekkumisplaani korrigeerimine

2.4.1 Oskab küsida tagasisidet sekkumisprotsessi kaasatud osapooltelt (lapsevanem, õpetaja, teised spetsialistid)

2.4.2 Omab analüüsivõimet hindamaks sekkumisstrateegia efektiivsust.

2.4.3 Oskab otsustada, millal muuta sekkumist ja millal seda lõpetada.

3 Psühholoogiaalane koolitamine ja juhendamine

III kutsetase

IV kutsetase

V kutsetase

3.1 Teematiliste loengute läbiviimine õpilastele

3.1.1 Omab teadmisi loengupidamise põhialustest.

3.1.2 Oskab luua loengute läbiviimiseks sobiva õhkkonna.

3.1.3 Lähtub teadmiste edastamisel kaasaegsetest ja teaduslikult põhjendatud seisukohtadest

3.2 Koolituste läbiviimine haridusasutuse personalile ja lapsevanematele

IV kutsetase

V kutsetase

3.2.1 Omab teadmisi koolituse läbiviimise spetsiifikast erinevatele sihtgruppidele.

3.2.2 Oskab luua koolituse läbiviimiseks sobiva õhkkonna.

3.2.3 Valdab erinevaid õpetamise meetodikaid.

3.2.4 Lähtub teadmiste edastamisel kaasaegsetest ja teaduslikult põhjendatud seisukohtadest.

3.3 Üliõpilaste ja madalama kutsetasemega koolipsühholoogide juhendamine

3.3.1 Omab teadmisi juhendamise-konsulteerimise tehnikate kohta (aktiivne kuulamine, positiivne tagasiside, peegeldamine jms.) ja oskab neid rakendada.

3.3.2 Oskab luua ja hoida toetavat ja abistavat suhet juhendatavaga.

3.3.3 Oskab suunata juhendatavat eneseanalüüsioskuste arengul.

3.3.4 Juhendamisel lähtub oma erialase kompetentsuse piiridest.

4 Uurimuste läbiviimine

V kutsetase

4.1 Erialaste uurimuste kavandamine ja läbiviimine

4.1.1 Omab teadmisi koolipsühholoogia valdkonna empiirilistest uurimustest, uurimistöö metodoloogiast ning uurimuste läbiviimise eetikast, kaasaarvatud laste uurimise iseärasustest.

4.1.2 Oskab planeerida ja läbi viia uurimusi, arvestades uurimistöö eetikast, uuritavat temaatikat ning uuritavate gruppide iseärasusi.

4.2 Uurimustulemuste analüüsimine ja rakendamine

4.2.1 Omab teadmisi andmeanalüüsi teooriatest ja meetoditest.

4.2.2 Oskab teostada lihtsamaid andmeanalüüse, saadud tulemusi teaduslikult interpreteerida ning teha adekvaatseid järeldusi.

4.2.3 Tunneb tagasideme andmisega seotud eetilisi põhimõtteid, oskab anda sobivat tagasisidet (informatsiooni) uuritavatele ja nendega seotud isikutele.

4.3.4 Oskab uurimuses saadus tulemusi rakendada laste arengu toetamiseks.

4.3 Uurimusprojektides osalemine

IV kutsetase

V kutsetase

4.3.1 Omab teadmisi koolipsühholoogia valdkonna empiirilistest uurimustest, uurimistöö metodoloogiast ning uurimuste läbiviimise eetikast, kaasaarvatud laste uurimise iseärasustest.

4.3.2 Oskab projekti juhendaja poolt kavandatud uurimust läbi viia, arvestades uurimistöö läbiviimise eetikast.

5. Lapse arengut takistavate probleemide ennetamine

IV kutsetase

V kutsetase

5.1 Osalemine haridusasutuse arengu planeerimises		
5.1.1 Omab teadmisi organisatsiooni kui terviku funktsioneerimisest, arengut mõjutavatest teguritest ning eesmärkide saavutamise vahenditest.		
5.1.2 Oskab oma erialaseid teadmisi rakendada haridusasutuse arenguplaanide koostamisel, seistes alati eeskätt õpilaste heaolu ja arenguvõimaluste eest.		
5.2 Osalemine hariduspoliitika planeerimises ja hindamises		
V kutsetase		
5.2.1 Lähtuvalt oma eriala kompetentsist omab valmisolekut osaleda haridusasutuste tööd puudutavate otsuste ja tegevuskavade planeerimises.		
5.2.2 Oskab hinnata lapse heaolust ja arenguvõimalustest lähtuvalt hariduspoliitilisi otsuseid ning teha parendusettepanekuid.		
5.3 Avalikkuse teavitamine lapse arengut puudutavates küsimustes		
IV kutsetase	V kutsetase	
5.3.1 Omab ülevaadet avalikkuses enamlevinud seisukohtadest lapse arengut ja õppimist puudutavatel teemadel.		
5.3.2 Oskab kriitiliselt analüüsida massimeedia kaudu vahendatavaid lapse arengut käsitlevaid teemasid ning esitada eriala kompetentsist lähtuvalt omapoolseid seisukohti.		
5.3.3 Omab valmisolekut sekkuda argumenteeritult avalikkuses tekkinud diskussioonidesse lapse arengut ja õppimist puudutavatel teemadel.		
5.4 Erialaste teadmiste pidev täiendamine		
III kutsetase	IV kutsetase	V kutsetase
5.4.1 Oskab hinnata oma erialase kompetentsuse piire ning valida koolitusvõimalusi ja supervisiooni lähtuvalt kavandatavatest tööülesannetest.		
5.4.2 Omab valmisolekut pidevaks enesetäienduseks nii erialase kui isiksusliku arengu huvides.		
5.4.3 Tunneb huvi ning hoiab ennast kursis kaasaegsete uurimistulemuste ning seisukohtadega koolipsühholoogia valdkonnas.		
5.5 Koostöö lastevanemate ja teiste spetsialistidega		
III kutsetase	IV kutsetase	V kutsetase
5.5.1 Oskab kaasata lapse arengut mõjutavate probleemide lahendamisse lapsevanemaid ja teisi asjassepuutuvaid spetsialiste.		
5.5.2. Oskab hoida harmoonilisi ja koostööl põhinevaid suhteid nii kolleegide kui teiste koolipsühholoogidega.		
5.5.3 Koostöös mitmete osapooltega järgib konfidentsiaalsuse nõudeid, jagades asjassepuutuvat infot vaid juhtumiga seotud inimestega ning püüab kindlustada jagatud info puutumatus.		

B.2 BAASTEADMISED		
III kutsetase	IV kutsetase	V kutsetase

1. Psühholoogia põhivaldkonnad

- 1.1 Üldpsühholoogia
- 1.2 Kognitiivne psühholoogia
- 1.3 Diferentsiaalpsühholoogia
- 1.4 Arengupsühholoogia
- 1.5 Sotsiaalpsühholoogia
- 1.6 Isiksusepsühholoogia
- 1.7 Töö- ja organisatsioonipsühholoogia
- 1.8 Kliiniline psühholoogia
- 1.9 Psühhopaatoloogia
- 1.10 Tervisepsühholoogia
- 1.11 Koolipsühholoogia
- 1.12 Õppimise ja õpetamise psühholoogia

2. Psüühika bioloogilised alused

- 2.1 Neuroanatomia ja –füsioloogia
- 2.2 Psühhofarmakoloogia
- 2.3 Neuropsühholoogia
- 2.4 Neurokeemia

3. Psühholoogia ajalugu

- 3.1 Psühholoogia teooriad
- 3.2 Rakendusvaldkonnad

4. Pedagoogika

- 4.1 Ülddidaktika
- 4.2 Hariduskorraldus
- 4.3 Andragoogika

B.3 MUUD NÕUDED

Koolipsühholoogidelt eeldatakse magistriõppe läbimist ülikoolis.

C OSA ÜLDINFO JA LISAD
C.1 INFO KUTSEOMISTAMISE KOHTA
C.2 INFO KUTSESTANDARDI KOHTA

1. Kutsestandardi number kutseregistris	Koolipsühholoog III 05-28092011-4.22/3ps Koolipsühholoog IV 05-28092011-4.23/3ps Koolipsühholoog V 05-28092011-4.24/3ps
2. Kutsestandardi koostajad	Helve Saat, Tallinna Ülikool Eve Kikas, Eesti Psühholoogide Liit, Tartu Ülikool Siiri Tõniste, Nõmme Põhikool Kadri Järv, Eesti Koolipsühholoogide Ühing Kutsekoja koordinaator: Rutt Lumi
3. Kutsestandardi kavandi tutvustamine	2006. aasta maikuu viidi läbi kutsestandardi kavandi tutvustamine, millesse kaasati Eesti erinevate piirkondade tööandjate, töötajate ja koolitajate esindajad.
4. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
5. Kutsenõukogu otsuse number ja kuupäev	Otsus nr. 7/28.09.2011
6. Kutsestandardi kehtivusaeg	01.01.2014
7. Kutsestandardi versioon	Uuendatud kutsestandard
8. Kutsenõukogu alavaldkond	
9. Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (NACE)	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö valdkond, kood 8514
10. Ametite klassifikaator (ISCO)	Tippspetsialistid, kood 2445
11. Euroopa kvalifikatsioonide raamistik (EQF)	III kutsetase - 6 IV kutsetase - 7 V kutsetase - 7
12. Kutset omistav organ	Eesti Psühholoogide Liit www.epl.org.ee
13. Kutsekoda	www.kutsekoda.ee
14. Viited õppekavadele eesti hariduse infosüsteemis	www.ehis.ee

C.3 KUTSENIMETUS VÕORKEELES
INGLISE KEELES

LEVEL	TITLE
III	School Psychologist
IV	School Psychologist
V	School Psychologist

VEENE KEELES

УРОВЕНЬ	НАЗВАНИЕ
III	Школьный психолог
IV	Школьный психолог
V	Школьный психолог

C.4 KASUTATUD INFOALLIKAD

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Euroopa Psühholoogiaassotsiatsioonide Föderatsiooni (EFPA) koolitusstandardit - Euroopsühholoogidiplomit ja EFPA ülevaadet Euroopa Liidu liikmesmaades psühholoogidele seadusega kehtestatud nõuetest. Samuti on arvestatud Rahvusvahelise Koolipsühholoogia Assotsiatsiooni (ISPA) vastavaid nõudeid.

C.5 KUTSETE SÜSTEEMI TERMINID JA SELETUSED

Kutsete süsteem – kutsealaste määratluste loomise ja arendamise ning kutsete omistamise terviklik süsteem, mis loob võimalused tööturu osapooltele oma huvide sõnastamise ja kokkulepete sõlmimise kaudu tööturu tasakaalustatud arenguks. Kutsete süsteemi osad on kutsete kaardistamine, kutsestandardite väljatöötamine ja kutseomistamine.

Kutsetegevuse valdkond – samalaadsetel tööülesannetel põhinev tegevusvaldkond, mis hõlmab mitut lähedast kutset.

Kutse – teatud valdkonnas tööülesannete täitmiseks vajalik kompetentsus, mille tase on määratud kutsestandardis ja millele vastavus on kinnitatud kutsetunnistuse väljastamisega kutseeaduses ettenähtud korras.

Kompetentsus – asjatundlikkus, edukaks kutsealaseks tegutsemiseks vajalike kompetentside kogum.

Kutsestandard – dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust, tööülesandeid, -keskkonda ning määratletakse kompetentsusnõuded kutseomistamiseks.

Kompetentsid – oskuste, teadmiste, võimete ja hoiakute kogumid, mis võimaldavad töötajal täita konkreetseid tööülesandeid ning mis väljenduvad tegevustena.

Kutsetasemed – raamistik, mille alusel klassifitseeritakse kutsealases kompetentsusnõuded hierarhilisse süsteemi

I tase – isikul on põhilised kutsealased faktilised teadmised ja oskused täita tööülesandeid, kasutades asjakohast teavet ja lihtsaid juhiseid ning töövahendeid. Iseseisvus ja vastutus sarnaste ja korduvate tööülesannete täitmisel kontrollitud olukordades.

II tase – isikul on teadmised kutseala faktide, põhimõtete, protsesside ja üldiste mõistete kohta ning kutsealased oskused täita tööülesandeid, valides põhimeetodeid, töövahendeid, materjale ja teavet. Iseseisvus ja vastutus varieeruvate tööülesannete täitmisel tavapärasest olukordades, mis nõuavad oma käitumise kohandamist.

III tase – isikul on a) süvendatud kutsealased teadmised ning laialdased kogemuslikud kutsealased oskused ja kutsealane meisterlikkus, b) laiaulatuslikud teoreetilised teadmised kutsetegevuse valdkonnas ning nendel põhinevad kutsealased oskused ja asjatundlikkus. Iseseisvus ja vastutus varieeruvate tööülesannete täitmisel olukordades, mis on tavaliselt ettearvatavad, kuid võivad muutuda. Enesejuhtimine, teiste töötajate juhendamine ja ressursside jagamine ning tööolukordade hindamine ja parendamine piiritletud tööülesannete osas

IV tase – isikul on laiaulatuslikud ja süvendatud teadmised kutsetegevuse valdkonnas ning põhilised teadmised kutsetegevusega seonduvates valdkondades. Laiaulatuslikud kutsealased oskused ning süvendatud asjatundlikkus kutsealaga seonduvates valdkondades, oskus välja töötada innovaatilisi lahendusi. Iseseisvus ja vastutus keeruliste tööülesannete täitmisel olukordades, mis võivad ettearvatamatult muutuda. Enesejuhtimine, teiste töötajate juhendamine ja kontroll, ressursside juhtimine, hinnangu andmine teiste ja enda tegevusele ning kutseala arendamine.

V tase – isikul on kõrgeimal tasemel teadmised kutsetegevuse valdkonnas, valdkondadevaheliste seoste ja mõju mõistmine ning kõrgeimal tasemel kutsealased oskused; kaasaarvatud süntees ja hindamine, et luua uusi teadmisi ja protseduure ning valdkondadevahelisi seoseid. Iseseisvus, vastutus ja loovus komplekssete tööülesannete täitmisel olukordades, mis nõuavad uut strateegilist lähenemist. Ressursside ning integreeritud tegevuste ja protsesside juhtimine ja arendamine, strateegiline planeerimine ja tegevusele hinnangu andmine, uute visioonide loomine

Kutseomistamine – protsess, mille käigus hinnatakse kutset taotleva isiku kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis toodud nõuetele ja väljastatakse kutsetunnistus.

Kutsetunnistus – kutset tõendav dokument, mis tõendab isiku kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis kehtestatud nõuetele.

Kutsenõukogu – Kutsekoja juurde moodustatud tööturu osapoolte esindajatest koosnev laiapõhjaline koostööorgan, mille tegevuse eesmärk on vastavas kutsetegevuse valdkonnas kutsete süsteemi arendamine ja rakendamine.

Kutset omistav organ – juriidiline isik või riigi- või valitsusasutus, kellele on antud õigus kutseid omistada.

Kutsekomisjon – kutseomistamise kvaliteedi ja erapooletuse tagamiseks Kutset Omistava

Organi juurde moodustatud komisjon, kuhu kuuluvad vastava kutseala tunnustatud spetsialistid, tööandjad ja koolitajad.

Kutseregister – riiklik register, mis sisaldab teavet kutsenõukogude, kutsestandardite, kutset omistavate organite ning kehtivate kutsetunnistuste kohta.